

Nr 89.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till bestridande av kostnader för tillämpning av lagen om arbetstidens begränsning m. m.; given Stockholms slott den 2 mars 1923.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, vill Kungl. Maj:t härigenom föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Herm. Lindqvist.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 2 mars 1923.

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden LINDQVIST, THORSSON, OLSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, ÅKERMAN, SCHLYTER, ÖRNE.

Chefen för socialdepartementet, statsrådet Lindqvist, anför:

I statsverkspropositionen till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln, punkten 40, på min hemställan föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition, som kunde komma att

avlåtas i ämnet, för gäldande av kostnader för tillämpningen av lag om arbetstidens begränsning m. m. för budgetåret 1923—1924 beräkna ett extra förslagsanslag av 104,000 kronor.

Jag anhåller nu att få till närmare behandling upptaga denna fråga.

För gäldande av kostnader för tillämpningen av lagarna om arbetstidens begränsning och om begränsning av tiden för bageri- och konditoriarbete anvisades på extra stat för 1922 ett förslagsanslag av 164,100 kronor samt för första halvåret 1923 ett förslagsanslag av 60,000 kronor. Av nämnda anslag hade beräknats respektive 124,275 kronor och 48,700 kronor för arbetsrådets verksamhet, respektive 17,300 kronor och 3,260 kronor till förstärkning av arbetskrafterna å socialstyrelsens arbetarskyddsbyrå samt respektive 22,570 kronor och 8,010 kronor till förstärkning av arbetskrafterna hos yrkesinspektionen.

Båda de nämnda lagarnas giltighetstid utgår den 31 december 1923. Kungl. Maj:t har emellertid genom propositioner den 13 februari 1923, nr 55, med förslag till lag om arbetstidens begränsning och denna dag, nr 88, med förslag till lag om bageri- och konditoriarbetes förläggande till viss del av dygnet velat förelägga riksdagen förslag till förnyade provisoriska lagar i ovan nämnda ämnen, avsedda att gälla tre år från ingången av år 1924. Det torde därför vara nödvändigt att till behandling upptaga frågan om beredande av medel för tillämpningen dels av de nu gällande lagarna under senare hälften av år 1923 och dels av de föreslagna lagarna under första halvåret 1924.

Arbetsrådet. Genom beslut den 22 december 1921 har Kungl. Maj:t fastställt följande *avlönings- och omkostnadsstat* för arbetsrådet att lända till efterrättelse under år 1922:

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Summa.
<i>A. Avlöningar.</i>				
1 ordförande och chef	9 500	4 500	1 000	15 000
1 utan förslag utsedd ledamot	7 500	3 500	1 000	12 000
1 d.o, arvode	—	—	—	5 000
1 efter förslag utsedd ledamot, arvode	—	—	—	5 000
3 efter förslag utsedda ledamöter, arvoden å tillhoppa	—	—	—	15 000
1 sekreterare, tillika föredragande	4 700	2 500	600	7 800
1 sekreterare	3 400	1 800	400	5 600
1 kvinnligt biträde i tredje lönegraden (registrator)	1 450	700	200	2 350
1 kvinnligt biträde i andra lönegraden	1 250	500	200	1 950
1 vaktmästare	875	550	150	1 575
Kronor	—	—	—	71 275

	Lön.	Tjänst- görings- pen- ningar.	Orts- tillägg.	Summa.
<i>B. Omkostnader.</i>				
Till vikariatsersättningar, ersättningar till extra tjänstemän och andra biträden, ersättningar för särskilda utredningar genom tekniskt eller ekonomiskt sakkunniga, tryckningskostnader, hyra, kostnader för belysning, uppvärmning, städning, möbler, böcker, tidningar, telefoner, kontorsrekvisita m. m. ävensom arvoden samt resekostnads- och traktamentersättningar åt suppleanter, då de inkallas såsom ersättare för de efter förslag utsedda ledamöterna, förslagsvis	—	—	—	26 000
Summa kronor	—	—	—	97 275

Denna stat innebär, på sätt närmare framgår av 1922 års statsverksproposition (femte huvudtiteln, sid. 64) i jämförelse med arbetsrådets föregående stat en nedsättning av 32,600 kronor per år, därav på avlöningsstaten kommer ett belopp av 12,600 kronor och på omkostnadsstaten ett belopp av 20,000 kronor. Nämnda nedsättning i staten möjliggjordes därigenom, att rådets arbetsbörda från och med år 1921 började nedgå. Den sålunda nedsatta staten lades till grund för beräkningarna av anslaget för första halvåret 1923.

I skrivelse den 23 november 1922 har arbetsrådet inkommit med anslagsäskanden avseende budgetåret 1 juli 1923—30 juni 1924.

Arbetsrådets
framställning.

Beträffande kostnaderna för arbetsrådets verksamhet under *andra halvåret 1923* framhåller arbetsrådet, att rådets verksamhet under år 1922 icke längre företedde någon minskning i förhållande till föregående år, utan hade i stället en ökning av rådets göromål kunnat konstateras. Sålunda hade antalet inkomna ärenden under tiden 1 januari—31 oktober 1922 utgjort 835, under det att antalet inkomna ärenden under samma tid 1921 utgjort allenast 701. Arbetsrådet anför vidare:

Oaktat således arbetsrådets verksamhet under år 1922 uppvisade en ökning, hade rådet likväl med hänsyn till behovet av statsfinansiell sparsamhet undersökt, huruvida icke ytterligare indragningar och nedsättningar i rådets stat vore möjliga att genomföra. Arbetsrådet hade därvid funnit, att genom vissa förändringar med avseende på arbetsfördelningen inom rådets kansli den i staten uppförda sekreterartjänsten skulle kunna indragas från och med år 1923. Härigenom skulle en nedsättning i avlöningsstaten av 5,600 kronor för år åstadkommas. Vidare hade rådet uttrönt, att jämväl den i staten upptagna kvinnliga biträdesbefattningen i andra lönegraden skulle kunna indragas, vilket skulle representera en årlig besparing i avlöningsstaten av 1,950 kronor. Genom nyssnämnda två åtgärder skulle således å arbetsrådets avlöningsstat kunna inbesparas 7,550 kronor för år.

Vad därefter anginge arbetsrådets omkostnadsstat hade rådet under 1922 års lopp efter hand vidtagit flera och flera nedsättningar i de utgiftsposter, som skulle utgå av densamma. Med hänsyn till vad härunder blivit utrönt hade arbetsrådet funnit, att omkostnadsanslaget med ingången av år 1923 kunde minskas från nuvarande 26,000 kronor för år till 20,000 kronor för år. Härigenom skulle den totala nedsättningen i arbetsrådets avlönings- och omkostnadsstat komma att uppgå till 13,550 kronor för år, vartill komme, att dyrtidstilläggen för ovannämnda sekreterare och kvinnliga biträde skulle bortfalla.

Arbetsrådet erinrar därefter, att rådet med tillämpning av de nedsättningar i staten, rådet sålunda funnit möjliga att genomföra, hemställt om fastställelse av följande avlönings- och omkostnadsstat för arbetsrådet att lända till efterrättelse för tiden 1 januari—30 juni 1923 (siffrorna avse halvår och måste alltså vid jämförelse med helårsstat fördubblas):

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Summa.
A. Avlöningar.				
1 ordförande och chef	4 750	2 250	500	7 500
1 utan förslag utsedd ledamot	3 750	1 750	500	6 000
1 d.o, arvode	—	—	—	2 500
1 efter förslag utsedd ledamot, arvode	—	—	—	2 500
3 efter förslag utsedda ledamöter, arvoden å tillhoppa	—	—	—	7 500
1 sekreterare, tillika föredragande	2 350	1 250	300	3 900
1 kvinnligt biträde i tredje lönegraden (registrator)	725	350	100	1 175
1 vaktmästare	437 50	275	75	787 50
Kronor	—	—	—	31 862 50
B. Omkostnader.				
Till vikariatsersättningar, ersättningar till extra tjänstemän och andra biträden, ersättningar för särskilda utredningar genom tekniskt eller ekonomiskt sakkunniga, tryckningskostnader, hyra, kostnader för belysning, uppvärmning, städning, möbler böcker, tidningar, telefoner, kontorsrekvisita m. m. ävensom arvoden samt resekostnads- och traktamentsersättning åt suppleanter, då de inkallas såsom ersättare för de efter förslag utsedda ledamöterna, förslagsvis	—	—	—	10 000
Summa kronor	—	—	—	41 862 50

Den av arbetsrådet sålunda föreslagna staten har av Kungl. Maj:t fastställts den 30 november 1922.

Arbetsrådet framhåller vidare, att den avlönings- och omkostnadsstat, arbetsrådet föreslagit för första halvåret 1923, representerar den nedsättning i kostnaderna för rådets verksamhet, som rådet anser möjlig

att genomföra under nuvarande organisation av rådet. På grund härav hemställer arbetsrådet, att slutsumman i nämnda statförslag, 41,862 kronor 50 öre, måtte läggas till grund för beräkningen av kostnaden för upprätthållande av rådets verksamhet jämväl under senare halvåret 1923.

Under förutsättning att lagen om arbetstidens begränsning provisoriskt förnyas och arbetsrådet bibehålles vid dess nuvarande uppgifter och befogenhet, har arbetsrådet sökt beräkna kostnaderna för rådets verksamhet under *första halvåret 1924*.

Arbetsrådet har därvid först erinrat om att socialstyrelsen vid avgivande av sitt förslag till reviderad lag om arbetstidens begränsning i motiven (sid. 30) antytt, hurusom genom vissa åtgärder i fråga om rådets sammansättning och arvoden till dess ledamöter statsverkets kostnader för uppehållande av rådets verksamhet skulle kunna väsentligen minskas, samt att socialstyrelsen framställt det antagandet att dessa kostnader, dyrtidstillägg inräknade, skulle kunna begränsas till omkring 60,000 kronor per år. Arbetsrådet framlägger därefter själv detaljerade förslag till genomförande av besparingar och säger sig därvid hava utgått ifrån att man skulle kunna omorganisera rådets verksamhet så, att samtliga ledamotsbefattningar med undantag av ordförandens bleve att anse såsom bisysslor med ty åtföljande nedsatta arvoden. Beträffande möjligheterna till nedsättning av ledamöternas arvoden anför arbetsrådet:

Arbetsrådets ledamöter hade under rådets hittillsvarande verksamhet i rätt stor utsträckning företagit tjänsteresor till arbetsplatser, där fråga uppstått om arbetstidslagens rätta tillämpning eller om undantag från nämnda lag. Enligt rådets erfarenhet hade dessa resor i hög grad befordrat såväl en praktisk handläggning av rådets ärenden som vederbörande arbetsgivares och arbetares förståelse för arbetstidslagens tillämpning. Arbetsrådet ansåge det därför oundgängligt, att dess ledamöter jämväl i framtiden i viss utsträckning stode till förfogande för tjänsteresor. Detta innebure emellertid en viss inskränkning i vederbörande ledamöters möjlighet att åtaga sig andra uppdrag, och med hänsyn härtill måste ledamotsarvodena beräknas något högre än vad som kunde anses utgöra ersättning enbart för deltagande i rådets sammanträden. Med beaktande härav och med utgående ifrån att något dyrtidstillägg å ledamotsarvodena icke skulle vara att påräkna, ansåge sig arbetsrådet icke kunna tillstyrka, att arvodet för ledamot av rådet sattes lägre än till 4,000 kronor per år.

Arbetsrådet fortsätter därefter:

Ett genomförande av den föreslagna omorganisationen skulle innebära, att arbetsrådets ordförande bleve den ende ledamoten av rådet, som hade full sysselsättning av sitt uppdrag. Härigenom skulle givet-

vis ordförandens arbetsbörda och ansvar komma att ökas väsentligt i förhållande till vad för närvarande vore fallet. Med hänsyn härtill ansåge arbetsrådet, att den föreslagna nedsättningen av ledamotsarvodena såsom konsekvens krävde *dels* att ordförandens arvode bibehölles vid sitt nuvarande belopp, *dels ock* att ordföranden vid sin sida finge behålla den tjänsteman i tredje lönegraden, som i den nuvarande staten vore upptagen såsom »sekreterare, tillika föredragande». Någon nedsättning av de arvoden, som för närvarande utginge till dessa två befattningshavare, ansåge arbetsrådet följaktligen icke möjlig, för såvitt rådets verksamhet jämväl under den nya organisationen skulle kunna fortgå på ett tillfredsställande sätt. Arbetsrådet förutsatte även, att nu ifrågasvarande två tjänstemän, vilka komme att hava full sysselsättning av sin tjänst, skulle komma i åtnjutande av det dyrtidstillägg, som kunde komma att tillerkännas motsvarande befattningshavare inom statsförvaltningen. I detta sammanhang ville arbetsrådet särskilt erinra om, att rådets befattningshavare icke fått förmånen av den lönereglering, som genomförts för övriga med dem likställda tjänstemän och att deras löner således numera befunne sig på en förhållandevis lägre nivå än vad som vid arbetsrådets inrättande avsågs.

Beträffande det i arbetsrådets stat uppförda kvinnliga biträdet i tredje lönegraden (registrator) har rådet funnit, att denna befattningshavares ansvarsfulla tjänst givetvis icke kunde indragas eller någon nedsättning i hennes löneförmåner ifrågasättas. Jämväl i fråga om denna tjänst måste fortsatt dyrtidstillägg förutsättas.

Däremot har arbetsrådet ansett den i staten uppförda vaktmästar-tjänsten kunna indragas och medel till bestridande av oundgängliga vaktmästargöromål kunna erhållas från omkostnadsanslaget.

Vad angår omkostnadsanslaget har arbetsrådet anfört:

Den största posten på omkostnadsanslaget utgjordes av hyra för arbetsrådets ämbetslokaler och vore således möjligheten av nedsättningar i anslaget i fråga till väsentlig del beroende på huruvida och i vilken mån hyressänkning kunde utverkas. Genom inskränkning av det utrymme, över vilket arbetsrådet förfogade, kunde emellertid alltid en viss nedsättning av kostnaden för hyra, värme och lyse åvägabringas. Dessutom torde anslaget kunna ytterligare något nedbringas genom inskränkning i prenumeration å tidningar, nedsättning av ersättningen för städning och vissa andra mindre besparingar. Efter de undersökningar arbetsrådet i nu förevarande avseende företagit vågar rådet emellertid icke förutsätta, att omkostnadsanslaget skall kunna nedsättas mera än från nuvarande 26,000 kronor för år till 16,000 kronor för år.

Med tillämpning av vad arbetsrådet sålunda anfört skulle rådets *stat efter utgången av år 1923* komma att te sig på följande sätt:

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Summa.
A. <i>Avlöningar.</i>				
1 ordförande och chef	9 500	4 500	1 000	15 000
1 ledamot, arvode	—	—	—	4 000
5 ledamöter, arvoden å tillhoppa	—	—	—	20 000
1 sekreterare, tillika föredragande	4 700	2 500	600	7 800
1 kvinnligt biträde i tredje lönegraden (registrator)	1 450	700	200	2 350
Kronor	—	—	—	49 150
B. <i>Omkostnader.</i>				
Till vikariatsersättningar, ersättningar till extra tjänstemän och andra biträden, ersättningar för särskilda utredningar genom tekniskt eller ekonomiskt sakkunniga, tryckningskostnader, hyra, kostnader för belysning, uppvärmning, städning, möbler, böcker, tidningar, telefoner, kontorsrekvisita m. m. ävensom arvoden samt resekostnader och traktamensersättningar åt suppleanter, då de inkallas såsom ersättare för de ledamöter, som representera arbetsgivare eller arbetare, förslagsvis				
—	—	—	—	16 000
Summa kronor	—	—	—	65 150

Med utgång härifrån skulle alltså kostnaden för arbetsrådets verksamhet under första halvåret 1924 uppgå till 32,575 kronor. Under erinran att, såsom ovan nämnts, kostnaderna för upprätthållande av arbetsrådets verksamhet under andra halvåret 1923 av arbetsrådet beräknats till 41,862 kronor 50 öre, har arbetsrådet beräknat kostnaderna för rådets verksamhet under hela budgetåret 1 juli 1923—30 juni 1924 till 74,437 kronor 50 öre eller med någon avrundning till 74,500 kronor.

Genom brev den 22 december 1922 har Kungl. Maj:t av det å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisade förslagsanslaget för gällande av kostnader för tillämpning av lagen om arbetstidens begränsning m. m. ställt till socialstyrelsens förfogande ett belopp av högst 3,200 kronor till förstärkande av arbetskrafterna å styrelsens arbetarskyddsbyrå att användas till avlöningar och vikariatsersättningar åt extra ordinarie tjänstemän.

Socialstyrel-
sens arbetar-
skyddsbyrå.

Under förutsättning att ifrågavarande lagstiftning efter utgången av år 1923 erhöles förlängd giltighet i huvudsakligen samma form som den nu gällande, har styrelsen hemställt, att för förstärkande av arbetskrafterna å styrelsens arbetarskyddsbyrå i anledning av styrelsens befattning med tillämpningen av lagen om arbetstidens begränsning m. m.

Social-
styrelsen.

måtte för tiden 1 juli 1923—30 juni 1924 anvisas ett belopp av 6,400 kronor, utgörande dubbla beloppet av vad som utgått för första halvåret 1923.

Yrkesinspek-
tionen.

Tillämpningen av arbetstidslagstiftningen har föranlett förstärkning av yrkesinspektionens arbetskrafter, i det av sådan anledning för närvarande där äro anställda en assistent, tre underinspektörer och ett kvinnligt biträde med avlöning från det år 1922 anvisade förslagsanslaget till gäldande av kostnader för tillämpning av lagen om arbetstidens begränsning m. m. Av dessa befattningshavare är assistenten stationerad i nionde distriktet (Härnösand), en underinspektör i första distriktet (Stockholm) och en i sjunde distriktet (Karlstad) samt en underinspektör och det kvinnliga biträdet i sjätte distriktet (Göteborg).

I enlighet med Kungl. Maj:ts brev den 24 februari och den 22 december 1922 uppbära ifrågavarande assistent och underinspektörer arvoden efter år räknat av, assistenten 3,500 kronor, varav 1,300 kronor anses motsvara tjänstgöringspenningar, och underinspektör 2,450 kronor, varav 900 kronor anses motsvara tjänstgöringspenningar, varjämte ortstillägg å 300 kronor utgår till den i Stockholm stationerade underinspektören. Det kvinnliga biträdet uppbär enligt samma brev ett arvode av 1,350 kronor för år räknat, varav 300 kronor anses motsvara tjänstgöringspenningar.

Såsom härav framgår äro ifrågavarande befattningshavares avlöningar direkt anpassade efter motsvarande förut inom yrkesinspektionen befintliga befattningshavares. I anslutning härtill har också till dem tillfällig löneförbättring och dyrtidstillägg utbetalats efter samma grunder som tillämpats för dessa sistnämnda befattningshavare.

Såsom jag anført vid min anmälan av frågor rörande regleringen av utgifterna under riksstatens femte huvudtitel, punkt 23, böra avlöningarna jämväl till de icke-ordinarie befattningshavarna inom yrkesinspektionen avpassas efter de vid reglerade verk gällande grunderna.

Social-
styrelsen.

Socialstyrelsen har i skrivelse den 27 september 1922 hemställt, att för tiden 1 juli 1923—30 juni 1924 antalet av de från här ifrågavarande anslag avlönade befattningar och lönegraden för desamma måtte bestämmas på följande sätt:

Befattningar	Lönegrad
1 assistent	B 13
3 underinspektörer	B 9
1 koutorsbiträde	C 2

Av befattningarna skulle en underinspektörsbefattning böra hänföras till ortsgrupp G, samtliga övriga åter till ortsgrupp F.

För avlönande av ifrågavarande befattningar under förenämnda tid skulle, om jämväl förekommande avlöningsförhöjningar inberäknas, erfordras ett belopp av 21,786 kronor.

I likhet med vad som föreslagits i fråga om ordinarie assistenter och underinspektörer syntes även beträffande förevarande icke-ordinarie assistent och underinspektörer böra bestämmas, att dem i stället för semester skulle kunna, i den mån sådant kunde ske utan hinder för göromålens behöriga gång och utan kostnad för statsverket, medgivas tjänstfrihet under högst 35 dagar inom ett och samma kalenderår.

Beträffande kostnaden för anskaffande av möbler, kontorsrekvisita m. m. för nyss omförmälda befattningshavare samt till vikariatsersättningar, trycksaker, skrivmaterialier m. m. så har för år 1922 av ifrågavarande anslag ställts till styrelsens förfogande ett belopp av 2,300 kronor. Socialstyrelsen har ansett, att utgifterna för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1923—1924 kunde beräknas till allenast 1,200 kronor.

Till förstärkande av yrkesinspektionens arbetskrafter i anledning av inspektionens befattning mot tillämpningen av lagarna om arbetstidens begränsning och om begränsning av tiden för bageri- och konditori-arbete skulle alltså för tiden 1 juli 1923—30 juni 1924 böra beräknas ett belopp av 23,000 kronor.

Över socialstyrelsens skrivelse har allmänna civilförvaltningens lönenämnd den 18 oktober 1922 avgivit utlåtande och därvid förklarat sig icke hava annan erinran mot den placering i lönegrad, som av socialstyrelsen för ifrågavarande befattningshavare föreslagits, än att assistenten, som av socialstyrelsen ansetts böra inordnas i lönegraden B 13, i enlighet med vad som ansetts böra gälla rörande två extra manliga assistenter inom yrkesinspektionen, borde hänföras till lönegraden B 12.

Allmänna
civilförvalt-
ningens löne-
nämnd.

Vad angår *arbetsrådets* anslagsbehov för senare halvåret 1923 synes intet vara att erinra mot arbetsrådets hemställan, att slutsumman i den fastställda staten för första halvåret 1923 eller 41,862 kronor 50 öre lägges till grund för beräkningen av kostnaden för upprätthållande av arbetsrådets verksamhet under senare halvåret 1923. Jag finner nämligen lika med arbetsrådet, att den ifrågasatta omorganisationen av rådet icke bör äga rum förrän med innevarande års slut, då den gällande arbetstidslagens tillämpningstid utgår och de nuvarande ledamöternas i

Departements-
chefen.

enlighet med lagens bestämmelser på två år meddelade förordnanden upphöra. Även beträffande första halvåret 1924 kan jag förorda arbetsrådets förslag. Att den föreslagna avlöningen till ordföranden icke kan anses för hög synes mig uppenbart med hänsyn till dennes maktpåliggande och grannliga uppgift. Det föreslagna arvodet till de efter förslag utsedda ledamöterna är något lägre än det, som i årets statsverksproposition avsetts för motsvarande ledamöter i försäkringsrådet, men denna skillnad synes vara motiverad i betraktande av olikheten med avseende å arbetsbördans storlek. Att den ende kvarstående sekreteraren skall bibehålla sin ställning såsom jämväl föredragande och sin nuvarande avlöning synes påkallat vid det förhållande, att efter omorganisationen allenast ordföranden men icke någon ledamot beräknas hava arbetet i rådet till huvuduppgift. Såsom arbetsrådet föreslagit, skulle dyrtidstillägg icke utgå till andra än ordföranden, sekreteraren och det kvinnliga biträdet. Beträffande arbetsrådets verksamhet under första halvåret 1924 torde den av arbetsrådet föreslagna omorganisationen vara ägnad att medföra den kostnadsbesparing, som skäligen kan påfordras. Ytterligare nedsättning av de av arbetsrådet beräknade kostnaderna synes icke kunna äga rum. Jag finner alltså, att ifrågavarande kostnader för första halvåret 1924 böra beräknas till hälften av det för hela nämnda år upptagna beloppet, 65,150 kronor, eller till 32,575 kronor.

Mot de beräknade kostnaderna för förstärkning av arbetskrafterna å *socialstyrelsens arbetarskyddsbyrå*, 6,400 kronor, har jag icke någon erinran att framställa.

Vad åter angår beräkningen av utgifterna för förstärkning av arbetskrafterna hos *yrkesinspektionen* har jag vid föredragning av årets statsverksproposition förordat, att de från det extra anslaget till yrkesinspektionens verksamhet avlönade extra manliga assistenterna skulle hänföras till lönegraden B 12. På grund härav torde socialstyrelsens förslag i förevarande hänseende böra undergå den ändringen, att jämväl här ifrågavarande assistent placeras i lönegraden B 12. Härigenom skulle avlöningsbeloppet för honom, inklusive avlöningsförhöjning, kunna sänkas till 5,850 kronor. Det erforderliga totalbeloppet för ifrågavarande arbetskrafter inom yrkesinspektionen kan härigenom begränsas till 21,426 kronor för år. Det till vikariatsersättningar, kontorskostnader m. m. av socialstyrelsen begärda beloppet av 1,200 kronor är beräknat efter samma grunder som det belopp, vilket ställts till förfogande för första halvåret 1923, och torde ej föranleda någon erinran. Med min ståndpunkt beträffande assistentens placering kunna de av socialstyrelsen begärda beloppen till förstärkning av yrkesinspektionens arbetskrafter i anledning

av inspektionens befattning med arbetstidslagens tillämpning reduceras från föreslagna 23,000 kronor till 22,650 kronor.

Kostnaden för tillämpningen av lagen om arbetstidens begränsning m. m. skulle alltså under budgetåret 1923—1924 beräknas sålunda: för arbetsrådet 74,500 kronor, för socialstyrelsens arbetarskyddsbyrå 6,400 kronor och för yrkesinspektionen 22,650 kronor eller sammanlagt 103,550 kronor, som avrundas till 103,500 kronor. Då bland de arbetsrådets omkostnader, vilka skola gäldas av ifrågavarande anslag, jämväl ingår kostnaden för sådant hörande vid underrätt av vittnen eller sakkunniga, varom arbetsrådet enligt arbetstidslagen äger förordna, torde anslaget fortfarande böra hava karaktären av förslagsanslag.

Samman-
fattning.

På grund av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för gäldande av kostnader för tillämpning av lagen om arbetstidens begränsning m. m. för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra förslagsanslag av 103,500 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Torsten Wolff.
